

Öylesine Bir Tren Yolculuğu

Memnune BAHÇIVAN AKIN

Şehir Plancısı,
Konak Belediyesi

Ne zamandır tren yolculuğu yapmıyorsunuz? Ama bir yere yetişme telaşıyla falan değil. Şöyle keyfe keder bir yolculuk...

Bir yaz sabahı uyanmışsınız. İşiniz gücünüz yok. İzin verdiniz kendinize bir sabahlık. Hadi eviniz de Karşıyaka'da olsun, istasyon civarında. Balkondan yaşlı istasyon binasına gülümseyip geri niyorsunuz. Giyinip, doğru istasyona...

İlk trene daha bir saat kadar var. Gidip en yakın pastaneden bir şeyler alıyorsunuz, sıcacık. Ve tabi gazetenizi de... Oturuyorsunuz istasyondaki çay bahçelerinden birine. Ortalık sakin ve serin. Tek tük masalarda sizin gibi erkenciler, ellerinde gazeteleri, çayları masalarında. Belki bir ikisi de birini bekliyor. Gözleri sık sık kapı yönüyle saat arasında gidip geliyor.

Kahvaltıdan sonra ilk sigaranızı yakıyorsunuz, istasyondan telaşla gelip geçenleri seyrederken. Çok yakınsınız onlara. O kadar da uzak. En azından birkaç saatlik bir uzaklıkta sizin telaşınız. Tekrar çay tekrar gazete, gelip geçenler derken vakit yaklaşıyor. Ortalık biraz daha hareketli...

Trene binyorsunuz. Cemal Süreya'nın bir şiirinden trenle ilgili bir bölümü anımsıyorsunuz binerken. Güneşin yönü, oturanları kendinize beğendirmeniz vb. birkaç şeyi hesaplayıp, ama ille de sağa gidiş yönüne göre oturuyorsunuz. Trenin çılgılığı ve "çuf çuf" sesleriyle Karşıyaka, arkanızda kalıyor.

Alaybey'deki çocuk yuvasının yemyeşil bahçesi içinizi ferahlatıyor. Ama balkon demirlerine asılı minik külotları görünce daralıyorsunuz. Naldöken'e doğru solda eski Alaybey'den kalan bahçeli evler... Sıkı durun! Neredeyse trenle dalarcasına denizdesiniz. O birkaç dakika çok değerli. Karayla bağlantısı kopuk tahta iskelenin ucundaki adamı fark edip gülümsüyorsunuz biraz da merakla. Genellikle inip binenin hiç olmadığı Turan istasyonu, her zamanki gibi temiz ve bakımlı haliyle "tırnak kontrolü"ndeki istekli öğrenciler gibi, "bak bana, gör beni" dercesine bekliyor.

Siz ona bakarken, istasyon görevlisini elinde çaydanlıkla görebilirsiniz. Böyle bir şeye ancak bizim gibi ülkelerde rastlayabileceğinizi düşünüyor, yine gülümsüyorsunuz. Bazen trendeki görevlilerden biriyle ayaküstü sohbet ettikleri, şakalaştıkları bile oluyor. Bu sırada çoğunluğu erkek olan yolcuların kimi uyukluyor, kimi etrafı kesiyor. Çok azı da, gazete okuyor. Ya spor, -daha doğrusu futbol- gazetesi, ya da gazetelerin spor sayfası açık. Eğer kadınsanız, biraz da eli yüzü düzgün biriyseniz bakıyorlar. Öyle gizli kapaklı çekinerek falan değil. Açık açık...

Anlayacağınız vapurdan çok farklı, hatta bu hatlardaki otobüslerden de. Turan'dan çıkışta yükselen yeni binalarıyla denizi ve gökyüzünü biraz daha daraltan askeriyei görmezden gelin iyisi mi... Bayraklı'da şimdi yasallaşan gecekonduları ve hemen üstünde yeni yığılan gökdelenleri de. Adlarıyla sabit, bir gece gelip konuyorlar toprağı-

PLANLAMA
2006/3

nıza, göğünüzü deliyorlar... Olsun, bugün sineye çekin, neleri çekmediniz ki!..

Ortanca çocuk gibi, iki karayolu arasında geçiş-
tirilen Bayraklı İstasyonu'ndan, çirkin kokusu
nedeniyle hep acıyarak baktığım Salhane'ye
vardınız bile. Sonra Çınarlı... İtişe kakışa inip
binen öğrencilerle, kışın en yoğun istasyonla-
rından biri. Az önceki kahvaltınıza rağmen sizi
kışkırtan sarmaşıklı çay bahçesi sağınızda. Solda
Metin Kaçan'ın "Ağır Roman"ından fırlamış oto
tamircileri ve çocuk işçiler... Gariptir, neşeliler.

Halkapınar'a vardınız. Eski, "Yeni Garaj"a
bakıyorsunuz. Hilal'e yaklaşırken, sanki şehrin
merkezine değil de, dışına bir yolculuktaymış
gibi hissediyorsunuz. Çünkü az ileride sağlı
sollu, içinde 2-3 bağ evinin bulunduğu bahçeler.
Basmayağı tarım yapılıyor burada. Sol tarafta
göçerlerin çadırları, bazen bu çadırların yanında
Murat marka otomobilleri, çıplak ayaklı çocuklar,
bulaşık yıkayan kadınlar...



Bir tarafta da taşımacılık veya bahçıvanlık yaptı-
ğın tahmin edeceğiniz at arabaları, el arabaları,
faytonlar. Arabacıların bazıları bu arabalar üze-
rinde uyuyor hala. Yanı başlarında atları bağlı. Bu
yaşamlara ne kadar yabancısınız. Kendi "kentli"
yaşamınıza da şöyle bir dışından bakmak konu-
sunda içiniz sizi zorluyor. Hilal'de yeşili, çivit
mavisi ve hatta moruyla avlulu çingene evleri,
içinizdeki "apartman mahkumunu" iyice tahrik
ediyor. Ama izin vermeyin. Siz şimdi dışınıza
bir yolculuktasınız. İçinize yolculuğun hiç sırası
değil. Hem de o, bu kadar kısa sürede yapılabile-
cek ve 80.000 TL'lık bir banliyö biletiyle çıkıla-
cak kadar ucuz bir yolculuk da değil.

Canınız sigara çekiyor, hem de çok. İstasyondaki
2 kahvehane de sizi ağırlamaya hazır. Derken tren
hareket ediyor. Sol tarafta yazlık sinemanın perde
duvarı, sokaklarda sabah mahmurluğuyla salınan
telaşsız çingeneler... Burada hemen hiçbir evin
tepesinde inşaat filizinin olmaması ilginizi çeki-
yor. Bu göz/gönül tokluğu neredeyse çingenelerle
ilgili tüm olumsuz önyargılarınızı siliyor.

Basmane'ye girerken köprüyü geçerek geçmez sol
tarafta sizi sabah rüzgarıyla hafifçe selamlayan
ağaca ve konuklarına -ki mutlaka konuğu vardır-
siz de bir selam verin saygıyla. Çünkü o ağaç koca
bir kentin insanların, binalarının yapamadığı bir
şeyi başarıyor. Zaman zaman ayyaşların çilingir
sofrasına ev sahipliği yapıyor, zaman zaman
yersiz yurtsuzlara... Bazen sokak çocuklarına
barınak oluyor, bazen gelip geçenlere tuvalet...
Şimdilerde, tahta sediri ve yatağıyla gelen birini
ağırlıyor.

Sıradaki son istasyon, Basmane Garı bunca
bakımsızlığa, özensizliğe, kıymet bilmezliğe
rağmen bütün haşmetiyle karşınızda artık.

Evet, elinizi biraz çabuk tutun. Gelin belki
yıllardır yapmadığınız ve belki bir daha hiç
yapamayacağınız bir şeyi yapın. Ve bir sabah
Karşıyaka İstasyonu'ndan Basmane Garı'na
banliyö treniyle bir yolculuk yapın. Şöyle gönül
gözlerinizi açarak.

Özel yaşamlarımızın ortalığa serildiği, kalan
herşeyinse özelleştirildiği şu günler tam sırası-
dır. Hem belki bileti ikiye katlayıp tam ortasin-
dan yırtan, tebessümü de vücudu gibi kocaman o
biletçiye rastlarsınız. Kim bilir?..